

ELOFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 40 L — b.
Egyed évre 20 L — b.
Egy hóra . . 7 L — b.
Nyilttér sora 6 L — b.
Fird. petitsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik hetenként kétszer
csütörtökön és
vasárnap reggel.
SZERKESZTŐSEG:
DR. I. DIÉNES ODON
főszerkesztő irodájában
Báthori-rt 14. szám.
Telefon-szám.

Kiadja a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Odón.

Kiadóhivatal és papírkereskedés telefon-szám

Szemlélődések.

Magyarországra a jóvátételi-bizottság kivette előlegben azokat a terheket, amelyekről a Székely Ujság is megemlékezett.

Mindenki elvesztette már érzékét a keserű humor iránt, amely a hatalmi szólamok és cselekedetek egymást gunyoló ellentétében megnyilvánul. A háboru előtt a hatalom egyszerűen rendelkezett és a leigázás akkor, ha ép olyan végzetes is volt, de nem volt irónikus, mert nem volt divatba véve, hogy „kormányozás” közben a hatalom a nyugati demokrácia jelszavait és közhelyeit hangoztatgassa. A háboru óta azonban ez másként van. Antant részről a háboru a népek felszabadítása és a nyugati demokrácia megvalósításáért vívták és a győzelem után ezt az egész vonalon megvalósítják. A nyugati demokrácia lényegileg szólamokból áll és így nem is tréfálunk, mikor a rendelkező hatalmakról megállapítjuk, hogy egészen demokratikusan beszélnek. Mostanában Génua beszélik és Európa ujjaépítését és ezek mind igazán szépen hangzó beszédek.

De viszont beszéd közben „kormányozni” is kell és mikor éppen a génuai ujjaépítést beszélnek, elrendelik, hogy egy megnyomorított országtörzs adja át a meglevő marháját és a meg nem levő cementjét és fáját a szomszédainak. Sőt téglát is adjon Magyarország, amely maga rendszeresen vályogból építkezik.

A kérdés most az, ki fogja azt fizetni? A kincstár vásárolni fog, tehát a marha ára föl fog emelkedni és ezzel az általános drágulás is emelkedni fog. A gazdának az emelkedett jószágában megtérül valami a fokozódott adóteherből, de ami az általános drágaságból őreá is esik, annak már nincsen fedezete. De a szegény, a munkás, a hivatalnok, aki nem ad el jószágot, mert ő maga az eladott jószág, ez fizet a valóság szerint és roskad még lejjebb a drágaság nyomasztó terhe alatt.

A nyugati demokrácia nevében, az ujjaépítő Génua küszöbén egy amugyis inséges dolgozó tömeg terheit sokszorozzák meg és ezt előlegnek jelentik ki, ami annyit tesz, hogy ennyit *legalább* is fizetnie kell és a többi majd ezután jön.

Közben a háboru bűnöseit keresik és azokat akarják büntetni. Ez üdvös igyekezet, mert az egész világon olyan nagyon nélkülözött erkölcsi rend, az erény és érdem tisztelete és az erkölestelenség fölött való megbotránkozás nem térhetnek vissza, míg a világ eddig ismert legszörnyűbb bűne — a világháboru — megtorlatlan.

A legyengült országok pangása már eddig is visszaütött a jóvalutāju országok gondossá-gára. Hogy képzelik a dolgokat, ha egyik szájukkal ujjaépítést beszélnek, de a másik szájukkal olyan rendelkezéseket hirdetnek ki, amelyekből egy egész kis ország dolgozó osztályainak nyomora és kétségbeesése áll elő. A szomszédjában van egy még nyomorultabb és még kétségbeesettebb ország, Ausztria és an-

nak a szomszédságában egy ma még gigászi erővel léteért viaskodó, de a jóvátételekkel ugyancsak romlásra szánt birodalom, Németország és mindezeknek népei a romlás és kétségbeesés felé terelődnek.

Ezeknek a népeknek további szomszédai vannak és azt már a régi, bevált és cinikus diplomáciának kellene legjobban tudnia, hogy nem jó a kétségbeesett szomszéd és kérdéses, hogy hová vezet utólag az ilyen előleg, amely a nyomor kétségbeesését fokozza tovább.

* * *

Az irek forronganak, a horvátok elégtel-lene', Jugoszlávia és Olaszország között napirenden vannak a kisebb összetűzések, Csehszlovákiának a rutének elégtelenségével kell küzdenie, ép így elégedetlenek az albánok, akiknek hangulata harcias, újból foly a görög-török hadakozás, a lengyel-orosz határon gyanus felvonulások, Ukrajnában bolsevista-ellenes csapatok gyülekeznek, Ázsiában Vladivoszto körül harcok folynak, Indiában, Egyiptomban, Mexikóban, a bur területeken forradalmi felkelések, utcai és más harcokkal egybekötve.

Hirtelenében csak ennyi jut eszünkbe. De ez épen elég ahoz, hogy bemutassuk, hogy a nagy világháboru és remekül sikerült békekötés után milyen a világ képe és hogy néz ki a nagy emberi szabadság, amelyért annyi millió ember vérzett és pusztult el.

Ennyi tanulság elég kellene legyen arra, hogy az az 5-4 ember, aki ma az egész világot kormányozza, vagy legalább is kor-

mányozni akarja, belássa, hogy az erőszak, a hatalom utja nem az, amely a boldogulás felé vezessen, sőt a sok rom mellé újabb romokat termel.

Látjuk a hatalom erőszakoskodó kísérletezéseit mindenfelé. Az irek elfogott vezérét deportálták, a Johannesburgban sztrájkoló bur munkások közé az angol repülő gépről bombákat dobáltak, Indiába katonaságot küldöttek.

Talán így ideig-óráig el lehet huzni a világ krízisét. De sokáig nem. Az embereknek szabadság kell és megélhetési lehetőség.

Ma egyik sincs meg. Mert addig nem lehet szabadságról beszélni, amíg a nagy világban szerte-szét nép-milliók synlődnék idegen uralom alatt s vannak népek és nemzetek, amelyek minden vagyonukat, munkájuk minden gyümölcsét uraik lába elé kell hordozzák.

És addig nem lehet megélhetésről beszélni, amíg Amerikában is, Angliában is a munkások milliói állanak munka nélkül s Oroszország milliói éhen pusztulnak el.

Az elkeseredés, a felszabadulás utáni vágy pedig sorakoztatja az embereket. Közben pedig dolgoznak a bolsevisták ügynökei s vörös lobogóik alatt világmegváltást ígérnek.

Mi nem tartozunk a bolsevisták táborába. De épen nem csodáljuk, ha amellet, a lehetetlen uralkodni vágyás mellett, amellyel a nagyhatamak az elnyomott népmilliókat kezelik, mind többen és többen menekülnek a vörös lobogó alá.

Böles, mérsékelt politikával helyre lehetne állítani a felforgatott világrendet, de az ut, amelyen a hatalmak ma járnak, egészen bizonyos, hogy a bolsevista világfelforduláshoz vezet.

A külpolitikai horizont.

Inog Anglia világuralma. — Génua a bizakodás bázisa. — Besszarábia kérdése. — Oroszország készülődése.

Egyiptom, India, Délafrika, sőt újabban Amerika erős próbára teszik Anglia idegeit. A presztizsén ejtett sebeket bizalmi szavazatokkal enyhítetteti a kormány, de hogy ez a hindosztáni felkelő benszülöttekre, a délafrikai lázadó bányászokra, vagy a négus néhai birodalmának feketéire mennyiben lesz csillapító hatással, ezt nem egészen értjük. A Daily Mail jelentése szerint csaknem bizonyos, hogy az angol kormányhelyzet miatt a génuai konferenciát nem tartják meg. Lloyd George már ki is jelentette állítólag, hogy a génuai konferencia után az ügyeket nem vezeti tovább, utódjául máris lord Derbyt emlegetik.

Besszarábia

kérdésében Poincare törvényjavaslatot terjesztett a francia kamara elé, melyvel a románoknak a franciákkal kötött és Besszarábiára vonatkozó szerződését akarják becikkelyezni. Az Adeverul ehhez a törvényjavaslathoz azt a megjegyzést fűzi, hogy a román kormány azért tette ezt a lépést, hogy még Génua előtt ismertesse el jogait Besszarábiára. Génuaiban egyáltalán nem akarja ezt a kérdést még egyszer tárgyalni.

Génua.

Egyetlen reményünk Génua, mint a Chicago Tribune jelenti, valószínűleg elmarad.

Legalább is növekedik elmaradásának valószínűsége, ahogy azt a diplomácia nyelvén mondják. Amerika nem akar elmenni, Poincare nem akar elmenni személyesen, mert Amerika nem akar elmenni, na és így tovább az ujjaépítés és a jóvátétel és a világ helyrebillentésének ügye.

(Budapest, márc. 18.) Egy magyar politikus a génuai konferenciának Magyarországot illető esélyeiről ezeket mondotta:

— A kis antant minden törekvése oda-irányul, hogy Magyarország a génuai konferencián teljesen szolgálva legyen. Középeurópa gazdasági reorganizációja és a transitó forgalom tekintetében olyan feltételeket akarnak a kis antantba tömörült államok ránk diktálni, amelyek bennünket másodrendű állammá degradálnak.

— A konferencia elé nem nézhetünk rózsás reményekkel, a magyar kormány azonban mindamellet elmegy Génuaiba és reméli, hogy az ország gazdasági nyugalma érdekében mégis sikerül majd valamit elérni.

— A magyar delegáció tagjainak száma nincs végleg megállapítva. Bethlen csak pár napig marad Génuaiban, Teleszky, Sztivovszky

és Valkó pedig végig résztvesznek a konferencián.

— A magyar delegáció valószínűleg április nyolcadikán indul Budapestről Bécsen keresztül Génúába.

Háborús jelek

Angora vidékén mutatkoznak, továbbá az orosz-lengyel határon. Ugy látszik, Angora határán új görög-török háború készül. Varsói jelentés szerint viszont a szovjet-kormány negyven hadosztályt von össze a lengyel határ közelében.

Az orosz határon,

amint Varsóból jelentik, állandóan erősödik a tevékenység. Azt hiszik, hogy a szovjet Wrangel és Petljura együttes támadásától tart és ezért a fokozott figyelem. Lengyelországban sok embert hívtak be, egész fegyvernemeket mozgósítottak. Tizenhét ezredet már el is indítottak a határra.

(Moszkva, márc. 18.) A szovjetek ülésén Trockij nagy beszédet mondott, melyben megemlékezett a génuai konferenciáról is. Trockij titkos jelentéseket kapott, hogy a génuai konferenciával egyidőben a kiewi és csernigovi kormányzóságokban, a Fekete tenger mentén, Odesszában és Batumban új lázadások fognak kitörni. Az igazi támadás azonban a Kaukázusban fog elkövetkezni, ahol egységes front készül, melynek vezére Nikolajevics Romanov nagyherceg lesz.

Az angol gyarmatok

és különösen India offenzívája az anyaország ellen nem szűnik. A délafrikai bányásztrájkának már több ezer a halottja és sebesültje és vasárnap reggel óta a felkelők és a kormánycsapatok között megint nagy csata folyik. Londoni jelentés szerint az indiai események arra birták Montagu indiai államtitkárt, hogy beadja lemondását. Egyes hírek szerint, Egyiptom önállóságát Anglia elismerte.

A nemzeti kisebbségek védelme.

A nemzeti kisebbségek védelmének ügyében Brüsszelbe nemzetközi konferenciát hívtak össze.

Napirendre elsősorban az utódállamok nemzeti kisebbségeinek ügyét tűzték ki. Hu'chinson, aki a múlt évben beutazta Csehországot, Ausztriát, Magyarországot, Romániát, Jugoszláviát és mindenütt beszélt a kisebbségek vezetőivel, részletes programot dolgozott ki a nemzetiségek védelméről. Kijelentése szerint legrosszabb sorsa van az idegen uralom alá jutott magyarságnak. Meggyőződött róla, hogy az elcsatolt területeken távolról sem biztosítják az ott élő magyarság fejlődését olyan mértékben, amint annak idején Magyarország a nemzetiségeivel tette.

Hutchinson részletes javaslatot fog a konferencia elé terjeszteni, amelyben azt követeli, hogy biztosítsák az idegen uralom alatt élő nemzetiségeknek szabad kulturális fejlődését, önálló politikai állásfoglalását.

A Magyar Szövetség közleményei.

Az esküt nem tett tisztviselőkhez.

A tisztviselők és az állam között fennálló jogviszony, közjogi viszony. Amint az utódállam köteles a csatolt területek adósságát hordozni, úgy köteles a tisztviselőket vagy alkalmazni, vagy ellátni. Ennek az igénynek a kielégítését mindenik miniszter ígérte, de nem teljesítette.

Most mi rajtunk a sor, hogy állampolgári kérvényezési jogunk alapján, az összes adatok feltárásával kérjük és követeljük igényeink kielégítését.

Azok, akik e területen születtek, vagy illetőséget szereztek és az állam szolgálatában voltak, épügy követelhetik az ellátást, mint a

részes követelheti a termés egy részét, mert ő kapált, ő dolgozott, ő aratott.

Az állam rendjének 3 évi fennmaradása a régi becsületes hivatalnoksereg alapvető munkájának köszönhető.

Mi, akik az állampolgárokat megillető kérvényezési jog alapján az esküre jelentkeztünk tisztviselők ügyét most gyors döntés alá akarjuk juttatni, azt az eljárást tartjuk ma helyesnek, ha az egyes hivatalok keretéhez tartozó (pl. járásbírók, tvszék, tábla, adóhivatal, pü. igazgatóság, város, vármegye stb.) közös kéressel újból jelentkeznek a jogfolytonosság elve alapján szolgálatra, vagy nyugdíjazásra.

Az összes tisztviselők ügyében készitendő memorandum megalapozása céljából az összes kérvények három példányban készitendők.

A kérvények elején az eddig tett összes sikertelen lépések felfejtendők és a kérvények személyesen és az állás megjelölésével (a főnöktől le a napidijásig) aláírandók.

A kérvény egyik példánya beadandó az illetékes hivatalhoz.

A kérvény második példánya beküldendő a cluji illetékes államtitkárságokhoz.

A kérvény harmadik példánya bejuttatandó volna Kolozsvárra a memorandumhoz való mellékelés céljából, amely egyben meghatalmazásul is szolgál.

Azok, akiknek a teljes szolgálati ideje betelt, a közös kérvényt is aláírhatják (külön csoportban baloldalon, vagy legutoljára), de a saját érdekükben készítsék elő a külön nyugdíj iránti kérelmet is és az 1912. évi LXV. t.-c. rendelkezéseinek megfelelő mellékletekkel szereljék fel.

A kérvény az illetékes elsőfokú hivatal útján a kolozsvári nyugdíj igazgatósághoz juttatandó.

Minden tisztviselő mozduljon meg, ha azt akarja, hogy ügye rendezés alá vétessék. Keresendő az egész csatolt területről az összeköttetés a központtal.

Eljárás a csendőrségi nyugdíjazásoknál.

A volt m. kir. csendőrtisztviselők és legénységnek a nyugdíj iránti kérvényéhez a következő okmányok szükségesek eredetiben vagy hiteles másolatban:

1. Anyakönyvi lap, vagy egy okmány a tényleges szolgálati időről s a legutóbb viselt rangfokozatról.

2. Honnan, mikor s mely időre lett illetménye utoljára folyósítva és mennyi volt a havidija, szolgálati pótdija, drágasági segély, családi pótlék, nevelési járulék, lakbér stb.

3. Egy hatósági okmány a családi állapotról (feleség, gyermekek neve és ezek életkora).

4. Egy bizonyítvány a prefektustól és a szigurancától, vidéken az ezeket helyettesítő hivaltaltól, hogy a forradalom óta miképpen viselkedett és magaviselete a román állami érdekekkel szemben.

5. Okmány az eskü letételéről.

A kérvényben megnevezendő azon adóhivatal, amelytől nyugdíját felvenni óhajtja.

II.

Özvegyek részéről a nyugdíjkérvényhez mellékelendő:

1. Halotti anyakönyvi kivonat az elhunytól.
2. Helyhatósági igazolvány arról, hogy férjével mindvégig együtt élt és erkölcsös életet folytatott.

3. Ha gyermekek vannak, ezek keresztlevelei.

A volt állami óvónők figyelmébe.

Az új irányzat a volt óvónők normális elhelyezkedését teljesen kizárja. Sajnos, az állami óvónők érdekében eddig nagyon kevés irányítás történt. A jelenlegi helyzetben a következő szempontok jöhetnek figyelembe:

1. Azok az óvónők, akiknek anyagi viszonyai ezt lehetővé teszik és még volna kedvük ily nagy munkára, legokosabban tennék, ha a népiskolai tanítónői oklevelet megszereznék. A lecsatolt területen Szatmártól le Szebenig és Temesvárig elegendő képző áll rendelkezésre. Az óvónők két év alatt a tanítónői oklevelet megszerezhetik az illetékes főhatóságok engedélye után. Tanítónőkre szükség lesz, mert az új generáció nem elegendő.

2. Az anya és csecsemővédelem keretében egyesek, akiknek erre hajlamuk van, elhelyezkedhetnek. Ezek tájékozódást szerezhetnek a tartandó tanfolyamra nézve a „Nővédelmi hivatal”-tól Cluj, Piata Unirei 14. sz.

Akiknek legalább 10 évi szolgálatuk van, azok az illetékes tanfelügyelő útján a kolozsvári nyugdíjigazgatóságtól kérjék nyugdíjukat, mert erre feltétlenül joguk van. A kérvények elintézését illetékes helyen sürgetni fogják.

A 10 évnél kevesebb szolgálattal rendelkezők 1, illetve 2 (kettő) évi fizetésükkel egyenlő végkielégítésre tarthatnak igényt.

Hangverseny.

Március 18-án tartotta meg a szimfonikus zenekar második nagyobb hangversenyét, melyet újabb bizonyosságát adta annak, hogy városunk zenekultúrájának eme életképes szerve nemcsak megérdemli a pártolást, hanem kötelessége minden művelt embernek erejéhez képest támogatni, további fejlődését elősegíteni. Egy kellemes, igazi meleg estben volt részünk s most — mikor referálni akarunk — nem is tudjuk, hogy kiket dicsérjünk meg: a karmestert-e, kinek dirigens pálcája csodát művelt; a zenekari igazgatót e, ki életre hívta a zenekart; vagy a tagokat, kiknek fegyelmezettsége, lelkes kitartásuk a zenekar fundamentuma, példája az akarni akarásnak. Megérdemlik úgy együtt, mint egyen-egyen az elismerést, azt a meleg szeretetet, elismerést, mely kisugárzott az intelligens, áldozatkész közönség soraiból, a páholyokból és a földszintről.

* * *

Az est a zenekar jól sikerült, hangulatos nyitányával kezdődött, melyet a „trio”-nak kellett volna követnie. Ez azonban Györfy Sándor dr. gyásza miatt elmaradt.

Kramberger Konrád karmester cello-szólója következett, melyet Cseh Gyuláné kísért zongorán. Krambergert nem kell külön dicsérnünk. Ismeri őt már a közönségünk, melyet most is elbűvölt játékának finomságával. Cseh Gyuláné urnőt most haljuk először a nyilvánosság előtt s csakis dicsérettel szólhatunk bravuros játékáról.

A Kézdivásárhelyi Polgári Indulót, Kramberger szerzeményét a teljes zenekar játszotta el, ami nemcsak a derék karmesternek, hanem a zenekar minden egyes tagjának dicséretére vált.

Kitünő, összhangzó volt a „Böregér” operett egyvelege is a zenekartól.

Dr. Szönyi György tárogató-szólója szép magyar nótáival a szívekbe csapott, megpezdítette a vért és meleg szeretet ölelte körül a művész tárogatós szimpatikus alakját, kit valószínűleg még számtalanszor fogunk élvezettel meghallgatni.

Kramberger ezután hegedű-szólója, melyet szintén Cseh Gyuláné urnő kísért zongorán finom ujjával, mondanunk sem kell, az est elsőrangú műsorszámává volt s alig birtunk megszabadulni művészi játékának varázslatától. A koncert minden egyes számát a publikum tapsa, egyes magánszámokat pedig ujjázása követett.

A program utolsó pontja, a Grehen-brunner-induló csak bevezetője volt a közívá-nakra megkezdődött és éjféltáncig tartó táncnak.

* * *

Nem lenne teljes a referádánk, ha ide nem iktatnánk egy érdekes jelenetet, mely a pénztárnál játszódott le s a közönség elragadtatását jellemzi:

Egy vidéki ur jegyet vált és minden kérés nélkül 50 leu felülfizetést ad. A szünet után odamegy a pénztárhoz és kéri vissza az 50 leuját. A pénztárnok nem értve a dolgot, furesa lépet vág s már meg akarja kockáztatni:

— Valami talán nem tetszett az urnak?

Mindenféle meggyanúsításnak elejét akarván venni a jó vidéki (ki különben intelligens priember és van zenei hallása), nyomatékos telelettel magyarázza meg a dolgot:

— Igen, visszakerem az 50 leut, mert egy 500 leust akarok adni.

És felülfizetesként átadott 500 leut.

Ez az áldozatkészség a jól sikerült est legjobb kritikája volt.

(k.)

Magyarázat.

— Amit nem tanácsos illusztrálni. —

Azt kérdezted, édes Róza:
Mi a költemény s a próza?
Figyelj ide, Róza!
Szép szemedbe belenézek,
Ez magában már költészet!
Nincs még benne próza!

Szivem tüstént vágyat érez . . .
Egy csodaszép költemény ez,
Hidd el, édes Róza!
S a szóra, mit ajkam hebeg,
Te kiöltöd a nyelvedet;
Ez már egy kis próza!

Kesergek, hogy szived kemény!
Ez is egy szép, bus költemény,
Látod, édes Róza!
Mondom: meghalok nélküled!
S te kacagva számfűlet
Mutatsz! — Ez már próza!

S addig sóhaj, nyögdel ajkam,
Megesik a szived rajtam —
Költemény ez Róza!
Várok egy szót, hogy megértsem,
De te mondd: „nem! azért sem!”
Látod, ez már próza!

Aztán gyengül akaratod . . .
Csókot adsz már, akár hatot!
Költemény ez, Róza!
Én sem vagyok bölcsebb, mint te:
Lekerülünk a földszintre!
Róza, ez tán próza!

Tűz, mámor s a szemek fénye
A föld legszebb költeménye,
Hidd el, édes Róza!
S nem tudom én, hogy mit tart más,
Ám a pör . . . a gyerektartás . . .
Már engedj meg, édes Róza,
De ez vastag próza! . . .

Lantos.

IRODALOM.

A Pásztortűz legújabb száma az értékes írások egész sorozatát hozza. Bevezető cikkében Soós Béla az *Egyedülvalóság*-ról mond el mély filozófiai tudással felépített megfigyeléseket. Buday Árpád Erdélyi szellem címen Erdélyi sajtóságos berendezkedését teszi tanulmány tárgyává s arra a következtetésre jut, hogy nemcsak erdélyi magyar, román és szász egyéniség, lélek, szellem van, hanem ennek közös eredőjeként megvan az erdélyi szellem. Legjellemzőbb vonásait eddig — az utóbbi ezer esztendőn át — a magyarság határozta meg, természetesen a többi erdélyi nemzet erős befolyása alatt. A politikai változással kapcsolatosan — ugymond — a meghatározó tényező

változtatására is megvan a törekvés. Vajjon változni fog-e az erdélyi szellem lényege, — a jövő titka. Ezredévek tapasztalata azonban azt mondja, hogy lényegében az sem lehet más, mint volt: mert a szellem lényege a feltámadás, az öröklés. Irodalmi értékek Berde Mária és Szombati Szabó István versei, A Megjegyzések rovatában Walter Gyula, Tóvisi Géza, Szemere Pál és Balogh Arthur dr. cikkeit találjuk.

HIREK

Szerda, március 22.

— **Eljegyzés.** Rápolthy Albert alsócsernátoni lakos f. hó 14-én eljegyezte Barabás Béla kézdivásáros földbirtokos közszeretben álló kedves leányát, Iduskát. Eljegyzési ünnepély Nagyborosnyón tartott. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Csökkentik a tisztviselők létszámát.** Bukarestből jelentik: A kormány bizottságot küldött ki abból a célból, hogy a köztisztviselők kar létszámát redukálja. Hir szerint a tisztviselők harminc százalékát már április 1-én elbocsátják állásából.

— **Halálozások.** Tuzson György iparos meghalt városunkban. Dr. Györfi Sándor orvos nagyatyját gyászolja az elhunytban. Vasárnap volt a temetése. — Sulyos csapás érte Lemhényben Máthé Gyula asztalost és feleségét. Egyetlen gyermekük, Máthé Juliska 16 éves korában váratlanul, skarlátban elhunyt. E hó 20 án temették a kedves leányt a község nagy részvéte mellett.

— **Újabb intézkedés a be nem váltott koronákról.** A pénzügyminiszter a következő intézkedéseket tette a le nem bélyegzett és be nem váltott koronákra nézve: A bélyegzett vagy le nem bélyegzett koronák bármely tulajdonosa köteles Bukarestbe, a pénzügyminiszter címére bevallást küldeni, ebben ki kell tüntetni a nevét és előnevét, illetőleg az intézetet, a lakóhelyet, utcát és házsámot, foglalkozást, kitüntetve a birtokában levő összeget és azt, hogy milyen módon jutott hozzá. A miniszter az Osztrák Magyar Bankkal való elszámolásnál nyerendő kártalanítás mértékéhez képest fogja figyelembe venni. Többen is tehetnek bevallást egy kérelemmel kapcsolatban. (Minden egyes valamástevő után 1 leu 25 ban bélyeg fizetendő.) A bejelentett bankjegyeket egyelőre nem kell letétbe helyezni.

— **Államtitkárság vagy közigazgatási felügyelőség lesz a kolozsvári reszortokból.** Bukarestben döntő tanácskozások folynak az erdélyi vezérigazgatóságok további sorsáról. Két javaslat küzd egymás ellen a minisztertanács előtt. Az egyik vissza akarja adni a vezérigazgatóságoknak eredeti hatáskörüket és ismét államtitkárságokká óhajja azokat előléptetni, a másik javaslat — és ha a jelek és a bukaresti sajtóhangok igazat mondanak, ennek van többsége — Erdélyre már kevésbé kedvező: méginkább meg akarja szűkíteni a vezérigazgatóságok amugy is lefokozott hatáskörét, az intézkedés jogát teljesen Bukarestnek tartja fenn és a mai vezérigazgatóságokat egyszerűen decentralizált adminisztrációs szervvé akarja devalválni. Ha a kormány ezt a második javaslatot fogadná el, úgy Tanasescu belügyi vezérigazgató feltétlenül megválna állásától és a létesítendő közigazgatási inspektorátus élére Baoliescu volt brassói prefektus, jelenleg bukaresti közigazgatási felügyelő kerül.

— **Gyilkolt a szerelem.** Nehány nappal ezelőtt közöltünk hirt az Alsócsernátonban lejátódott szerelmi tragédiáról, melynek Bölöni Árpád 19 éves fiatalember volt az áldozata. Most újból Alsócsernátonból kapjuk a hirt hasonló esetről. Cseh Sándor 22 éves asztalos szerelmes volt Fábián Rózába, kivel valami miatt összezdördült. A harag nem sokáig tartott a szerelmesek között, a kibékülés után azonban a fiu anyja állott a két fiatal szív közé és ellemezte barátságukat. Ez a fiut annyira elkese-

ritette, hogy az utcán vadászfegyverével háromszor a leányra lőtt s mikor az egy golyótól megsebesülve a földre bukott, maga ellen fordította a fegyvert és egyetlen lövéssel végzett magával. A fiu nyomban meghalt, a leány pedig csak könnyebb sebet kapott. — Kézdiszentkereszten Fülöp Imre földműves a sógorára, Rettegi Árpádra féltékenykedett és feleségét állandóan zaklatta gyanúsításaival. Tegnapelőtt délelőtt Rettegi, ki a szomszédban lakott, bement Fülöp Imréhez valami üzleti ügyben. A belépő sógor láttára a féltékeny férj a gyermekeit kiküldötte a szobából, majd pedig fejszét ragadva, sógorát letérdepeltette és ráparancsolt, esküdjön meg, hogy van-e viszonya feleségével. Rettegi, ki meglepődött a sógora viselkedésén, a családja és gyermekei boldogságára meg is esküdött, hogy soha még nem is gondolt arra, hogy Fülöpöt elcsábítsa. A feldühödött férj nem hitt az eskünek és fejszéjével sógorára sujtott és fején könnyebb sebet ejtett. Erre újból hozzávágott és bal tüdeje felől valóssággal összeroncsolta a bordákat. Az asszony sikoltozására a szomszédok herohantak és ezek mentették ki Rettegit a férj fejszéje alól. Beszállították a kézdivásárhelyi Rudolf-kórházba, ahol most haldoklik. Fülöp Imrét a csendőrség letartóztatta és átadta a brassói törvényszék vizsgálóbírójának.

— **IV. Károly lengyel király lesz?** Károlyról megint nyugtalanító hírek terjedtek el. Európa azon köreiben, amelyek Károlyt vissza-visszajáró kísértetnek tartják és, ha nem is félnek tőle, feltételezik róla, hogy még tud felfordulást előidézni Európa bizonyos részein. A legújabb Károly hír most az, hogy Lengyelország felajánlotta neki a trónt és ő kijelentette, hogy kész elfogadni. Erre a hírre azután most egyik forrás helyesbitést, hitelesebb értesülést közöl, a másik siet kijelenteni, hogy az egész koholmány, nem igaz belőle egy betű sem. Persze ezt a hirt itt mi sem megerősíteni, sem megcáfolni nem tudjuk. Legfeljebb az a régi magyar közmondás jut eszünkbe, hogy „a szél fuvatlan nem indul.”

— **Ledöntötték a nagybányai Lendvay-szobrot.** Március tizenötödikére virradóra csunya merényletet követtek el Nagybányán a magyar kultúra emléke ellen. Ismeretlen tettesek ledöntötték Lendvay Mártonnak, az irodalmi újjászületés kora egyik legnagyobb művésznének mellszobrát. A szobor, amelyet csak igen fáradságos munkával lehetett helyéről elmozdítani, darabokra tört. Az eset, amely a városban a legnagyobb felháborodást keltette, annál feltűnőbb, mert a szobortól egy lépésre rendőrszem bódé van felállítva, melyben éjjel a rendőrség emberei szolgálatot teljesítenek.

— **A felekezeti iskolák államsegélye.** Kolozsvárról írják: A magyar nyelvű felekezeti iskolák államsegélyének rendezésére intézkedések történtek. Az államtitkárság felhívta az egyházak vezetését, hogy a szükséges adatokat bocsássa az államtitkárság rendelkezésére. Itt említjük meg, hogy Nagy Károly református püspök az államsegélyekről Mateiu államtitkárral bukaresti utazása előtt megbeszélést folytatott. A püspök a tárgyalásokról a következőket mondotta:

— Ismertettem az államtitkár előtt azt az elvi álláspontot, melyet bukaresti tartózkodásom alatt az illetékes miniszterek előtt kifejtettem. Ezek előrebocsátásával kértem Mateiu államtitkárt, hogy egyelőre az általános alakjában megadandó államsegély kiutalását tegye lehetővé. Az államtitkár megígérte, hogy előterjesztésemet támogatni fogja a kormánynál.

Ezn információk után most némsokára látni fogjuk, hogy a Bratianu kormány milyen érzékkel kívánja rendezni az erdélyi közoktatásügyeket. A felekezeti iskolák segélyezését eddig csak a magyar egyházak nélkülözik, amiből következtetni lehet a kormány kisebbségi politikájára.

— **A föld ára és a dollár.** Nyiregyházáról írják: Az Amerikából hazatért tisztántuliak nagymennyiségű dollárral árasztották el Szabolcs-vármegyét is. A valamikor szegény emberek hazatérve, dúsgazdag nábobok lettek. A néhány tizezer dollár sok-sok milliót jelentett magyar koronákban. Most Szabolcsban nem koronákban,

hanem egyenesen dollárokból megy a vásár. Dollárokkal fizet a vevő. A szabóeseti föld értéke így koronákban átszámítva, horribilis nagyságra emelkedett. Pusztadoboson a napokban az Amerikából hazatért dolláros magyarok 140 dollárt adtak a föld holdjáiért. Ez a dollárösszeg a mai számítás szerint körülbelül 90 000 magyar koronának felel meg. Az eladott husz hold földért így csaknem kétfélszázötvenezer forintot kapott az eladó.

— **Napkelet.** A Napkelet március 15-iki számát Paál Árpád „Márciustól októberig” című program-cikke vezeti be. Aktuális írásokkal szerepelnek Olajos Domokos, Weiss Sándor és Ligeti Ernő. A szépirodalmi rovatban Kacér Illés és Wégnerné Földes Anna novellái emelkednek ki, versekkel pedig Bárd Oszkár, Kádár Imre és Erdélyi József. Érdekes cikkben Székely Béla az új amerikai költészetet mutatja be. A jegyzet rovatban Járóssy Dezső, Keresztury Sándor, Erdélyi Kálmán, Kádár Imre írásait találjuk. Balázs Béla regényének utolsó előtti folytatását szintén az új szám tartalmazza.

— **A paralízis gyógyszere.** Prágából jelentik: Fischer Oszkár dr. tanár, ismert nevű prágai elmeorvos, szennázó köztételt tett a csehszlovák orvosegyesületben. Előadta, hogy hosszas kísérletezés után sikerült olyan gyógyszert előállítani, mellyel a paralízis és a hátg. rincsorvadás számos eseteiben kitűnő eredményeket ért el. A betegségek kezdő stádiumaiban a Fischer féle készítmény használata legtöbb esetben teljes gyógyulásra vezetett.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kézdivásárhelyi Önkéntes Tűzoltó Egyület szimfónikus zenekarának folytatódó elszámolása. Felülfizetések: Dr. Molnár Dénes 100 leu; N. N. 80 leu; Fekete Gyula, ifj. Pál Sándor 50—50 leu; Mánya Agoston 40 leu; N. N. 32 leu; Főispáni titkár ur 21 leu; Horváth Lajos, Szőcs Mihály tanár, Csiba Armin 20—20 leu; Ruzs József 13 leu; Málnási Zsigmond, Mágori Gyula, N. N., László József, C. Matei, Molnár Zsigmond, id. Dávid Antal, Lukács Viktorné, Kalith Géza, Bene József, Pál Mihály, Szabó Károly 10—10 leu; Szigethy Sámuel, Dündler és Mágori 8—8 leu; Csutak István 7 leu; Nagy László 6 leu; Benke György, Teleki Vilmos, Dezső Gyula, Benke Ernő, György Károly, Politzer, Jancsó Béláné, Szőcs Bálint, Mazepa Brúnó, Dombi Zoltán, Jancsó Károly, Rácz Benedek, Dasbek Laura, Gál Árpád, Dénes Péter, Incze János, Boros Gyula, Zsidó Mihály, Gerelyi, Kovács Pál, Hahn Jakab, Szőcs László, Soós György, Török Ferenc, Dombay József, Rézer Ferenc, Csengeri Dénes, Perce Ferenc, Labos Mátyás, Nagy József, Kovács István, Téglás Lajos, Rádu György, Lupán Ferenc, Kovács Sándorné, özv. Mazinger Józsefné, Torday Ferenc, Simon Oszkár, Ambrus Béla, özv. Szalay Elek, özv. Mazinger Józsefné, Málnási Zsigmond, Török János, Szőcs Mihály, Szőcs József, Lukács I., Nagy György, Szabó Gergelyné, Tóth Gáspár, Greising Vilmosné, Lukács József, L. Gyárfás Károly, Rácz János, Kovács András, Szabó István, Nagy Józsefné, Bánffy Béla, Fehér József, Marthi Mihály 5—5 leu; Dézsi Dániel, Torday Dénes 4—4 leu; N. N., Nyágyuly Mihály, Jancsó Lajos 3—3 leu; Mágori Endre, Vajik Dénes, Nagy Imréné, Szabó Albertné, Bene Endréné, Vass Károly, Kovács Imre, Fentes, Nagy János 2—2 leu; Dézsi József, N. N. 1—1 leu.

— **A divatjamúlt sétatálcá.** Az angol lapok szomorodott szívvel jelentik, hogy a sétatálcá utolsó napjait éli. A női könnyű pálcikáknak még van némi jövőjük, a férfi sétatálcá és a

bot halálra ítéltettek. A történetírók feladata lesz ebből az alkalomból megírni a sétatálcá biográfiáját, mely ott kezdődik valahol az emberiség hajnalvirradatában, amikor a pásztor kezében volt támasz, míg lassanként királyi pálcává szepült és nemesedett. Áron bibliai botját is meg kell említeni, mely kigyóvá változott, sőt I. Frigyes Vilmos pálcáját sem felejtethetjük el, mellyel engedetlen alattvalóira sujtott. A mai ember már csak nyugos tehernek érezte a botviselést, mert céltalan és haszontalan jószág volt újsággal, irattáskával telt kezében. Ha hordozható telefonkészülék vagy drótnélküli táviróállomás lett volna a karcsu testben, talán nem kellene most a nekrológját írni. De egyelőre csak arra jó a bot, hogy azzal üssük néhai való jó nyomát.

Városi mozi.

Karenin Anna. — Dráma Montekarlóban.

(A mozi iroda közlése.) Március hó 23-án, csütörtökön este 8 órakor bemutatásra kerül *Karenin Anna*, filmdráma. Tolsztoj Leo világhírű regényéből van átdramatizálva a darab. Főszerepekben a szép és tehetséges Lya Mária és méltó partnere Jean de Remsen. — 25-én, szombaton jön *Dráma Montekarlóban*, 5 felvonás. Mindkét darabban hatalmas lelki jelenségek csatáznak. Becsületesség, jó hírnév, női hűség, hitvesi szeretet kerülnek birokra a szenvedély százkaru hidráival. Egy darab élet játszódik le előttünk a kedves, boldog meghitt körtől a csalódások kalváriáján át az összeroppanás, megsemmisülés végső stádiumáig. A nagy, tanulságokban gazdag mindkét előadásra felhívjuk közönségünk figyelmét.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

A város hivatalos közleményei.

(E rovatban jelenik meg a város minden hivatalos, a lakosságot érdeklő városi hirdetmény, amire felhívjuk olvasóink figyelmét.)

704/1922. szám.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a városi tanács „Societatea Anonimă pentru exploatarea de pământ și ferestre cu rapori mai nănte P. et. C. Goetz et Comp.” bucaresti bejelentett cégnek a város tulajdonát képező Kecskés és Zsirus erdő kihasználására 1927 év végéig az 1922 február 10-én tartott tanácsülésen 32 jegyzőkönyvi pont alatt hozott határozatával meghosszabbítást adott.

Ez ellen a határozat ellen 15 napon belül fellebbezésnek van helye, mely a városi tanácsnál nyújtandó be.

Targul-Sacues la, 15 Martie, 1922.

A városi tanács:

1047/1922. szám

Hirdetmény.

A városi tanács közhírré teszi, hogy a folyó évi vágástéren levő műfának alkalmas cserefatörzsek a városi gazdasági hivatalban f. hó végéig eladatnak. A mennyiben a lakosságnak szüksége van ezekre a kerítés oszlopokra és istálló padlásokra alkalmas cserefatörzsek, jelentkezzenek a gazdasági hivatalban, mert első sorban a lakosság igénye lesz kielégítve. A fatörzseket május 1-ig a vágástérről el kell szállítani.

Targul-Sacues la, 13 Martie 1922.

A városi tanács:

Cosma, s. primar.

Egy komplett tölgy ebédlő eladó Vasut-utca 20. szám alatt.

4972/1921. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a városi tanács február hó 20-án tartott ülésében tárgyalta és elfogadta az árvaház javára adományozott 100.000 koronás alapítvány felhasználására vonatkozó szabályrendeletet.

A szabályrendelet f. hó 10—26-ig közzétett lesz kitéve a főjegyzői irodában, ott bárki betekintést és fenti határidőn belül az ellen felebbezést adhat.

Targul-Sacues la, 16 Martie 1922.

A városi tanács:

Cosma, s. primar.

A lemhényi róm. kath. egyház a község községében levő 2 kövű malmát, melyhez 2 hold kaszálveteményes kert is tartozik, március hó 26-án (vasárnap) u. 2 órakor a központi iskolában tartandó nyíltverésen 1922. apr. 24-től 1928. apr. 24-ig bérbeadásra.

MINDENNEM

ruhát, posztót, szövetet, valamint gyapjúkender- és lenfonalat 14 nap alatt

legtökéletesebben fest

minden színre; gyászruhákat 24 óra alatt továbbá ágytakarókat, asztalfutókat, függönyöket, selyem és szövet ruhákat és készítményeket

= legszebben tisztít olcsó árban 8 nap alatt

SVAÁB ANDOR

első erdélyi ruhafestő és vegytisztító gyára BRASSÓ

KÉZDIVÁSÁRHELYI GYÜJTŐDE

Fejér Lukács Fiai divatárú-kereskedés.

Eladó belső telek.

Kézdímarikosfalván a Balogh Kálmán-féle belső telek ház, csűr és istállóval együtt eladó. — Értekezni lehet BALOGH KÁLMÁN tulajdonossal, CSIKKOZMÁS

Legtartósabb

talp, bőr, box-, zsevró-, sima bagaria bőrök, cipő-felsőrészek és cipész-szerszámok legolcsóbb árban kaphatók

Szőcs M. Lajos bőrkereskedésében.

HALLÓ!

HALLÓ!

Ruhafestő- és vegytisztító intézet Kézdivásárhelyen, Csernátóni-ut 18. szám alatt.

ELVÁLLALJA bármilyen ruhák festését és tisztítását, ágytakarók, asztalfutók, függönyök, valamint gyapjú-, kender- és lenfonalak festését 5 nap alatt az elvállalt munka szállítva. Gyászruhákban 24 óra alatt átfest. — Kéri a nagyérdemű közönség becses pártfogását: BARTOS BOLDIZSÁR.

Ménésikót, bikaborjut

o-o

felelősség mellett

o-o

HERÉL SZÜCS állatorvos. Lakása: Vasut-utca 20.

A T. VEVŐ KÖZÖNSÉG becses tudomására kívánom hozni, hogy ÜZLETEMBEN

Denaturált szesz

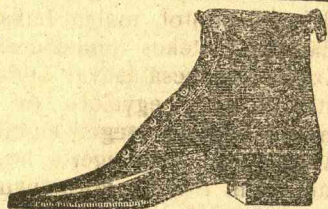
1 liter :: állandóan kapható; ugyanott :: 16 leu.

bőr, talp és mindennemű szuszterkelekek a legutányosabb árban szereshetők be. Szíves pártfogást kér, tisztelettel:

Benovits Béla, bőrkereskedő.

HALLÓ! HALLÓ!

Az Arany-cipőhöz.

A m. t. vevőközönség becses tudomására kívánom hozni, hogy üzletemben csakis saját készítményű cipőket tartok és nem gyáriakat. -o- -o-

Kézi munkám csupa hála, Ki azt veszi, meg nem bánja, VERESS LAJOS garantálja. Kézi munka ha drágább is Két annnyival tartósabb is.

Nagy raktár

Mérték után is leggyorsabban készítek, ugyancsak javítást is gyorsan eszközölök. — Szíves pártfogást kér továbbra is

VERESS LAJOS.

Most érkezett új varrógépek

beszerezhetők

HUTTERA ÁRPÁD

műszerész varrógép-, kerékpár-, írógép- és grammofon szaküzletében, Sepsiszentgyörgyön

Állandóan raktáron:

Cipész-, szabó-, Singer- és karikahajós női varrógépek.

Eredeti Singer- és minden más fajta varrógéptük és alkatrészek.

Villanyfelszerelési cikkek gyenge és erős áramra.

Villanykörték minden nagyságban.

Kerékpár külső és belső gummik, pedálok, pumpák, csengők és más alkatrészek.

Grammofonok és lemezek.

Acetylen lámpák, égők és Carbid.

Írógép-szalag minden kivitelben.

Legjobb gépselymek és cérnák.

Szakszerű nagy javítóműhely.

-o- Szolid, pontos és gyors kiszolgálás.

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság villanyerőre berendezett könyvnyomdájában.